

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASUTI

SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti« balesetbiztosító részvénytárs.-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Alkalmazottak ügyvédje.

Miskolcz, 1903. január 11.

(dr.) A magyar kir. államvasutak vezető férfiainak egyik kimagasló alakja a minap oly megtámadtatásban részesült, hogy megütközve kérdezte minden gondolkodó ember, vajjon mi vezérelhette a támadót, hogy a fekete

gyűlölség alacsony sarába mártva tollát, igyekezzék elhomályosítani egy fényes közpályát.

Dr. Bartsch Gusztáv köz- és váltóügyvéd, a magyar kir. államvasutak jogügyi szakosztályának nagytudományu vezetőjét, dr. Pollák Illés a budapesti ügyvédi kamara ügyésze zugírás miatt jelentette fel a budapesti II-ik kerületi kir. járásbírósnál.

Zugírászat alatt mindenha azt értettük és neveztük, ha valaki vagy arra való képzettség nélkül, vagy pedig úgy, hogy megvan ugyan hozzá az illetőnek az előképzettsége, de jogerős bírói ítélettel annak gyakorlásától eltiltva, haszonlesésből ügyvédi teendővel foglalkozik.

Dr. Bartsch Gusztáv főfelügyelő igazgató-helyettes, diplomás köz- és váltó ügyvéd, Magyarország legnagyobb intézete jogügyi szakosztályának élén áll, peres ügyekben képviseli, az ezzel járó teendőket mint a közmunka- és közlekedésügyi magy. kir. miniszter erre vonatkozó rendeletében megadott felhatalmazása alapján látja el, ezt az igazságügyminiszter annak idején a »Budapesti Közlöny«-ben közzétett és értesítette összes hazai bíróságainkat, s ezen állását mindenkor úgy töltötte be, hogy köztiszteletet, közszeretet vívott ki.

Kérdjük már most, vajjon lehet-e itt szó zugírásatról? Nem, a legtávolabbról sem, s csak alacsony gyűlölségtől felkorbácsolt indulat lehetett sugalmazója a legméltatlanabb megtámadtatásnak.

A bíróság felretette ugyan dr. Pollák Illés feljelentését s így némi elégtételt szolgáltatott, sokkal fényesebb azonban az az elégtétel, hogy a méltatlan megtámadtatás mindenkinek szeretetét és becsülését csak fokozta a méltatlanul megtámadott irányában.

Menetrendünk a közgazdaságban.

Irta: Oroszlányi László.

II.

Mi okozza azt, hogy tehervonataink, bár mint a fentebb előadott példákban 25/30–35/40 km. sebességi csoportba tartoznak, mégis oly késedelmesen mozognak?

Ezt okozza a menetrendekben foglalt sok tartózkodási idő, mely miatt, bár mint a felhozott példáknál kedvező körülmények között, javarészt kettős vágányu pályán haladnak a vonatok, ácsorgás-szerű haladást mutatnak.

S ha, különösen az egy vágányu pályák tehervonatainak menetrendjét nézzük, azt látjuk, hogy ezeknél a tartózkodási idők a végállomás felé fokozatosan nagyobbodnak. Tényleg fennálló elv volt az, vagy talán még most is az, hogy a végállomás előtt fekvő állomásokon a szükségesnél több tartózkodási időt adtak a vonatoknak, oly célból, hogy az esetleges késést módjuk legyen behozni s a végállomásra rendszeren érkezni. Hát kérdem, egy-két esetleges vonat rendsegeért való-e és takarékos-ság-e 365 napon át a vonatot 2–3 órával tovább ácsorogtatni?

A tehervonatok menetrendje tehát nem simul a gazdasági élet természetéhez, ebbe bele nem olvad, s ettől egészen külön válik,

s ennek következményeként a kárt a vasut és a gazda — utóbbi persze sok teremtette között — közösen szenved.

Mikép volna az helyeselhető, hogy p. o. szeptemberben, mikor minden állomás telve van rakott kocsival, mikor a raktárak tömve vannak napos-hetes gabona-maradványokkal, mikor a szállítás égető szükségességgé alakul — ekkor ép oly ácsorgás-szerű menetrenddel bíró vonatokkal szállítsuk az árukat, mint júniusban, midőn minden kong az ürességtől!

De miféle intézkedést tesz ilyenkor a vasut? Első sorban megfogja a gazda torkát és leszállítja a rakodási időt, mondjuk 9–6 órára. Még ezelőtt kibérel pár ezer teherkocsit. Ez a szokásos eljárás, — s ennek eredménye a szokásos kocsihány, áru torlódás és késedelem.

Lehet-e javítani ezen a szokásos eljáráson?

Nézetünk szerint lehet és pedig ezen elvek alapján:

1. A teher vonatok menetrendje alakítassék át a gazdasági élet természetéhez.

2. A tehervonatok menete gyorsítassék, s a tartózkodási idő csak a legszükségesebbre szorítassék.

Azt mondtuk imént, hogy a menetrend alakítassék át a gazdasági élet természetéhez. Ez alatt azt értjük, hogy a menetnek a gazdasági termékek piacra való szállítási idejében — tehát augusztus—január hónap — elválasztassék az év többi idejében levő

Jépelődés.

Valami sejtés bántja a lelkem,
Pihenni nem hagy, nyugtalanít...
Egyre zavarja éjjel az álmom,
S nem hagy a nap közt perczre megállnom.

Nem tudom én azt, honnan e sejtés...
Távoli felhők ködje talán?...
Szürke homálya tán a jövőnek,
Melyben a kétség árnyai nőnek?..

Tán valamely bős, vad zivatarnak
Sodra söpör majd lelkemen át,
Hogy letiporjon büszke haragja
S szívem a sebből vérzeni hagyja?..

Senki se tudja, mit fed a fátyol,
Rajta keresztül senki se lát...
Hátha mögötte éjjeli rémek,
Csalfa lidérczfény lángjai égnek?!

Hátha mögötte tálog az örvény,
Hátha mögötte habzik az ár?...
Óh, ez a sejtés úgy gyötör engem,
Nincs nyugalom, nincs hova lennem!..

S járok az éjben... bolygok aléltan,
Meg se pihenve... céltalanul...
És az a fátyol, titka feledve,
Ott van előttem... ott lebeg egyre...

Iff. Lányi Ernő.

menetrendtől. Tehát a tehervonatokra nézve nem május 1-je legyen az elválasztó határ, hanem augusztus 1-je. Ezen időtől legyen használatban a gazdasági életnek megfelelő menetrend, mely a gyorsabb járatu, kevés tartózkodásokkal bíró és sűrűn egymást követő tehervonatokot foglalja magába.

Ekkor, legalább ezen időben kimulnak az ácsorgó vonatok; a rakott és üres kocsik gyorsan továbbittatván, hamar jutnak rendeltetési helyükre. Ily módon a gyors kocsi kihasználás által az ezekre menő kocsi kikölesönzés eszik, megszabadul a vasut tetemes kiadástól, úgy ő, mint a szállító közönség nyer, hasznot lát.

A gyorsabb menettel bíró tehervonatoknál természetesen a vonat megterhelés kisebbednék némileg. Igaz, hogy ez által a vasut vonatai költsége megnagyobodnék, de szembe állítva ezen kiadást a *kocsik gyorsforgatása által elért* előnnyel és megtakarítással, az utóbbi mód befolyásolná a bevételek tételeit kedvezőbben.

Mig lesznek olyanok, kik ez ellen érvül dobnák azt, hogy a vonalak, állomások berendezése a gyorsabb menetű s így sűrűbb vonat közlekedést nem bírná meg!

Ezt már maga a vasut mai fejlettsége megcáfolja. Az I. rangú vonalak legnagyobb része már kettős vágányu, itt tehát fűthet annyi vonat, mennyi csak befér a menetrendbe. Az I. rangú vonatok egy vágánnyal

bíró részén az állomások ki vannak bővítve, biztosító berendezésekkel java részben felszerelve, sőt már a vonalak is telefon berendezéssel berendezve, úgy hogy ezeken is a sűrűbb forgalom a biztonság megóvásául keresztül vihető.

A II. rangú és helyi érdekű vasutakon a teher vonatok menetrendjének fentebb előadott átalakítása szükségtelen, mivel ezeken a teher szállítás nagyobb részint a személyszállító vonatokkal történik. Ezeknél pedig a sebesség már a maximalisig van emelve. Itt legfeljebb a tartózkodási idők czélszerű redukálásával lehetne némi mozgékonytágot elérni. Ezen vonalak egyébként is, mint az I. rangú vonalak gyűjtő csatornai szerepelnek, mint melyekből nyerik az elszállítandó kocsi rakományok tömegét. Itt kellene az I. rangú vonatoknak azután a tulajdonképeni gyors szállítást átvenni, a rakott kocsiknak gyors továbbítása, az üres kocsiknak gyors visszaterelése által, mi persze csakis a fentebb vázolt menetrend átalakításával érhető el.

Nem lehetett czélunk az előadottakban részleges programot előadni, csak rámutatunk oly általános és a mai gazdasági viszonyok között előbb-utóbb megvalósítandó elvekre, irányokra, melyek czélszerű keresztül vitele esetén a vasut ha nem is közvetlenül, de közvetve tetemesebb kiadás-megtakarítást érhet el.

TÁRCZA.

Fény és árny.

— A „Haladás” eredeti tárczája. —

I.

Az alispán ur mai esteje a szokottnál fényesebbnek ígérkezik, mert — cselédpolitika hozta felszínre — ma lesz menyasszonya a legidősebb leánya, a kit a városban csak úgy hívnak, hogy „szőke tündér”.

A vőlegény — irigy leányu mamák állítása szerint már nem mai legény. Afféle kiélt rue, a kinek fénytelenek a szemei, kopasz a tarkója vattával pótolta a dereka pirosítóval *prolongált az arczszíne*, de a mi a fő: *perze van tömeltelen*

Különbön igazgatója „*az első általános sápoló szövethozatnak*”, a mit az adófizető polgárok a „*közvagyokban duskáló filoxerának*” is szoktak nevezni.

. . . . Benn a teremben, hol a falakat, szegleteket dellszaki növények, csodásabbnál-csodásabb virágok borítják, s a szemekben mámorba ringató — jókedv lobog — felharsant már a zene, de a menyasszony, a büszke, szép Margit — még nem jött ki a szobájából.

Az ablaknál áll, s halvány, márványszerű arcát valami véghetetlen bánat teszi egy árnya-

lattal még fehérebbé. Révedezve néz ki az utcára, nem hallja a kocsik robogását, a szeme máshol jár, tekintete a messziségben más képet lát

Háztető alatt szegényes szobát, kopár falu szobában sápadt, fehér ifjút: beteg ágya fejénél gyöngé, öreg asszonyt, a ki szívszakadva lesi fiának minden lélekzetét, s *helyül áll tengerfáradáságnak*

Oda vágyik a leány is, de a szalonban száz vendég vár, s a vendégek között az utált vőlegény, a ki őt „háza urnőjének” eljegyezni készül.

A „ház urnője” . . . ?!

Valamikor egész világról álmódott, melynek ő lesz „királynője”, a melyben mégis csak ő él és Béla, meg az ideálok és az álmok, más senki más!

De a szép világ, melyet a szerelem teremtett — a szívnek mélyén — eltűnt és romba dől minden, a *szerelem*, és a *szív*, az *ideálok*, és az *álmok*

Most másnak lesz menyasszonya és Bélát a halál öleli fagyos keblére, hűségesebb szerelemmel, mint büszke, szép „királynője”

Az asztalon nyitott dobozokban ékszer hever egész özönével. Drága kövek csillogása hívogatja, csábítgatja, hogy díszítse velük magát, hadd ragyogjon a nagy társaságban

A tündöklő köveket úgy elnézi Margit, mintha

Budapesti levél.

Január 10.

A feltalálók.

Az ujságok fejvesztés terhe alatt követelik meg minden halandótól, hogy őket, meg az ő hiveiket mindenkor és minden körülmények között szent igazságoknak ismerje és tudja. Ők maguk pedig vajmi kevésbé igyekeznek azon, hogy igazán komolyak legyenek.

Különösen tapasztalhatjuk ezt mi, vasúti emberek valamennyi olyan dologban, a mi bennünket illet vagy még inkább a szolgálatunkat. Mesés az, a mit a hírlapok e téren olvasóiknak feltalálnak. Eltökéltem magamban régebben, hogy ha majd egyszer némi csöpp szabad idő fölött is rendelkezem, külön gyűjteményt csinállok az e fajta csodabogarakból. Azt hiszem, hogy az ilyen gyűjtemény nem a legunalmasabb része lesz a vasúti muzeumoknak. (Ha netán valaki korábban akarná ezt az eszmémet megvalósítani, annak ünnepélyesen kijelentem, hogy szerzői jog bitorlásáért nem fogom bepörölni, hanem ő is kötelezettséget vállal,

hogy a következményekért nem háritja reám a felelősséget.)

Egy ilyen csodabogár merült fel megint a láthatáron s az ujságok nagy hallelujával hozzák tudomására a világnak, hogy „nincs többé baleset!” Nincsen pedig azért, mert egy új, egy zseniális kocsikapcsoló-készülék látott napvilágot, a melyik hivatva van csodákat művelni, a mostani ócska rendszerű lánczkapcsolást a használatból teljesen kiszorítani. Szerkesztette, fel-, meg- és kitalálta pedig ezt a korszakos alkotást egy fiatal — *jogász*.

Nesze nektek, nagytudományu gépészmérnökök, híres-neves szakférfiak! Szégyelhetik az urak magukat! A mit annyi ezren egy fél évszázadon át kisütni nem voltak képesek; a minek kifundálásába annyijuknak a peneczilusa törött belé; a minek a megközelítése czimén önök szabadalmi hivatalokat zaklattak, rengeteg hivatali pausálékat emésztettek meg — mind eredménytelenül: ezt a sisifusi kérdést most egyszerre, egyszerűen megoldotta kávéházi pikkolója mellett egy ifju Bukovay Absentius. A kinek a gyakorlati kísérletekhez nem állott rendelkezésére más, mint néhány

megérténé beszédjüket. Két könyökére hajolva hallgatja susogásukat:

— Ugye-e többet érünk, ugye e szebben díszítünk azoknál, a daloknál, a melyeket „Ő“ dalolt neked?!. . . Sápadt költő mit adhatna mást daloknál és éneknél, száraz kenyérnél és álmok meséinél? . . .

Ragyog az a könny is, mit a boldogság sir, de a mi csillogásunk szebb az ő könnyeinél! . . .

És a hogy hallgatja, füle körül járnak — azok a szavak, melyeket a szülei mondtak, mikor térdre borulva előttük, szerelméért — keservesen zokogva könyörgött:

— Hamis beszéd! Igaz, hogy kis kunyhóban is elég a hely a szerelemre, de megmarad a nyomoruság! Régi mondás, hogy az *idő* mindennek gyógyítója, de — *igaz* is. Meghódol majd előttd a világ, ha gazdaggá lettél, és még a poétád is udvarodhoz szegődik és megénekel szebbnél szebb dalokban . . .!

Hazugság!

Az *ideálok* nem vesznek el soha, csak az — *illúziók* tűnnek semmiségbe. De a mi szerelmünk nem volt *illúzió* . . . Hisz ugy mondtad Béla, hogy a szerelem neked világod, s ha ez a világ egyszer romba dől, rommá lesz az életed is! . . .

Most már romban hever a világunk, én romboltam széjjel, a ki pedig szeretlek a *mindörökségig*.

Margit izgatottan kelt fel helyéről s gyors lépésekben járt fel s alá. A *szíve* hajtotta, a *vére* izgatta, hogy tegyen valamit, hogy-hagyjon el mindent, a völegényt, a társaságot, az egész világot, tele fényvel és pompával, meg dib-dáb hazugsággal! . . .

A szobába áthallatszott a vendégek nevetgélése, s a csevegők moraja . . . A drágakövek rámeredtek . . . A tükörben meglátta virágdiszes fejét, aztán a falon, a levegőben, környös körül mindenütt betegen, nyomorultan — *Bélat!*

. . . Margit köpenyegét öltött és kisetett a sötét éjszakába . . .

II.

. . . Az anya a beteg fölé hajolt és hallgatta-haligatta, vajjon lélegzik-e még? . . . Tudta, hogy az ő bálványozott fiának, aki büszkesége, mindene volt, — meg kell halnia . . .

Az orvos sem tagadta már, hogy mindennek *vége van* . . .

És a hol egy világ összerogyni készül, ott a sajnálkozás nem akadályozza meg többé a rombadőlést . . .

Az asszony az orvos szemébe nézett s meg érezte, hogy igazat mondott, hanem a *szíve* mégis azt sugta, hogy az orvos és szomszédok, de még a maga *tudata* is — huzodik.

Nem, nem lehet, hogy meghaljon; hiszen Béla az ő gyermeke, az *ővé* senki másé . . . egyes-

képes ujság, a billiárd-asztal dákóval és golyóbissal, meg a . . . no meg a néhanapján való vasuti félbiléta.

Ti pedig fiaim kocsirendezők, kocsitolók, vonatkisérők és ti mind, a kik a kocsikapcsolás mai módjának keserves voltát ismeritek, a kik tapasztalásból tudjátok, hogy az ütközők közötti rés a ti siralomházatok — ti mind örvendjete! Megirta az ujság, hogy végre akadt egy megmentőtök, egy zseniális feltaláló, a ki reátok nézve gyönyörűséggé fogja tenni ezentúl a „subdrauf“-ot. Illő dolog leszen, hogy ezt a nagy jóltevőt mihamarább kinevezzétek — diszkocsitónak és felkérjétek, hogy minden rendező-pályaudvaron legalább huszonnégy órán át ő maga mutogassa meg nektek a régi és az új kapcsolás hátrányait és előnyeit. Azon élénk érdeklődés mellett, a melylyel ez a nagyon érdemes ur a ti szolgálatotok iránt viseltetik, hiszem, hogy örömmel fog kérésteknek eleget tenni. Azután meg — hadd legyen egy kis jutalma ezért a nagy fejtörésért, fáradságért. (Sejtem, hogy egyéb jutalomig úgy sem fog eljutni.)

. . . Hát így vagyunk, tisztelt kartárs uraim, ezekkel a mi feltalálóinkkal. És így

egyedül az övé! . . . Mivé lenne nélküle ő, a roskatag, gyöngé öreg asszony, kidobva a könyörtelen szívű emberek közé, támasz nélkül . . . ?!

A beteg mozdulatlanul feküdt ágyában . . . Sápadt arcán itt-ott tűz-rózsák égtek, a lázgyilkos, piros virágai. Aludt . . . Álmában úgy mosolygott, mintha boldogságát látná . . .

Kopogtak.

Az anya felriadt és ujját ajkához szoritva az ajtóhoz sompolygott, hogy kinyissa.

Margit lépett be . . .

Oda rohant az ágyhoz, megfogta a beteg lebegő fehér kezeit és megfüröszttötte égő esőkjáiban. Aztán czirógatta, szólni akart, de megcsuklott a hangja, csak nyögött, sirt, zokogott, mint a szíven lött galamb . . . Majd gyöngéden édes szavakat suttogott hozzá s izzó esőkjáival borította arcát és azokat a láztól kieserepesedett ajkakat . . .

— Béla! . . . én vagyok, én! . . . Ide jöttem hozzád, hogy örökké *veled* legyek! . . . Nem választhat el tőled többé senki, semmi, csak a halál . . .

A beteg felnyitotta szempilláit.

— Te vagy . . . „királyleányka“? . . . szö-lött elhalóan.

— Béla, nem ismeresz rám? . . .

. . . Nem ismeri az már senkire, oda fönt volt már az — ideáljainál! . . .

Vajdal Szabó István.

vagyunk a közvélemény irányítójával, a napisajtóval. Hányszor olvastunk már és milyen hatalmas tirádákat ezekben az ujságokban arról, hogy „nincs többé vonatössze-ütközés“, „nincs többé vasuti kisikamlás“, „nincs többé vonatkésés“, „nincs többé hó-fuvás“ — és mit tudom én, hogy mi mindenféle hangzatos czimeket. Tudjuk pedig, hogy még mindig van és még nagyon soká lesz vonatösszeütközés is, kisikamlás is, késés is, hófuvás is, meg más egyéb is. Daczára annak, hogy ezeket a feltalálásokat, kalapok, nyelvtanárok, ószerekek, katonák, szakácsok és jogászok csinálták. És daczára annak, hogy a komoly napilapok nagyon komoly czikkeket irtak már róluk. Tehát igazaknak kellett lenniök.

Temesváry Alajos.

A helyi érdekű vasutakról.

A Magyar Közgazdasági Társaságban Szabó Jenő főrendiházi tag nagyérdekű előadást tartott helyi érdekű vasutaink jövőjéről. Szabó Jenő felolvasásában a viczinális vasutépítéspangás megszüntetésére a következőket javasolja: Ha a szállítási adó a viczinális vasutakra nézve eltöröltetik; ha a viczinális vasutakat a Magyar Államvasutak a köz-

Innen-onnan.

Tünődés.

(Regina levelet olvas) . . . Őlel a téged sirig szerető: *Mórod* . . . Különös . . . Hod todjak én most, hodj melyik az a Mór?! . . .

*

Feltünő.

— Ki az a két feltünően kopasz ember a bal asztalnál?

— Az két paróka-készítő.

*

Vélemény.

— Ismered Kürtösit?

— Igen

— Ismered a viszonyait is?

— Igen jól.

— Mi a véleményed róla?

— Hm! — tudod én rosszat senkiről sem szoktam mondani . . .

A felsőben.

— Mivel tűntek ki a spártai nők?

— Szép görög orrukkal.

pontban egy külön főosztály szervezése után mint különálló csoportot az eddiginél gazdaságosabban és kommerziálisabb módon fogja kezelni; ha tér adatik a magánkezelésű viczinális vasutak keletkezésének is azáltal, hogy ezekkel szemben a csatlakozási állomások kibővítésének költségeit az Államvasutak maguk viselik és az új vasut építéséből keletkező több forgalom hasznát is legalább felerészben átengedik a viczinális vasutaknak és ha végre az állami segély — a postahozzájárulást ilyenek nem tekintve — legalább a tényleges építési tőke 10 százalékában fog megszabni, a törvényhatósági segély pedig törvényhatósági utalpok kimelésével vagyis külön törvényhatósági pótdó kivetése után legalább az eddigi magasságban fentartatik; akkor végig tekintve a miniszteri jelentésekben azon tervben levő új viczinális vasutak során, melyek előmunkálatai a tervezők nem csekély adóbefektetésével már nagyon előrehaladott stádiumba jutottak, hogy ha nem is az eddigi arányoknak megfelelő mértékben, de mindenesetre alaposan számíthatunk oly lendületre, hogy továbbra is lépést tudnak tartani Ausztriával, a melyet vasuthálózatunknak a népességhez viszonyított arányával eddig is egyes-egyedül a viczinális vasutak építése körül a mostani stagnáció előtt mutatkozott nagy lendülettel tudunk elérni.

Újabban pedig „Helyi érdekű vasutaink

hatása fővonalaink forgalmára“ czimen tartott ma előadást a Magyar mérnök- és Építész-Egyesület helyiségeiben *Rózsa Károly*. A magyar helyi érdekű vasutak tényleges forgalmi adataival iparkodott kimutatni, hogy a helyi érdekű vasutak pénzügyileg még egyébként is mennyire jótékony hatást gyakorolnak a csatlakozó fővasutakra. Igazolta, hogy az az 5–6 millió korona, a melyet az Államvasutak évente állítólag ráfizetnek a kezelésükben levő helyi érdekű vasutak üzemeltetésére, bőven megtérül már pusztán 4–5 olyan árúcsikk forgalmából, a mely a helyi érdekű vasutak megalkotása előtt a helyi érdekű vasut vidékéről az Államvasutakat nem kereste föl, mert vasuti összeköttetés híján egyáltalán nem volt szállítható. Kimutatja továbbá, hogy egyes, még oly gyenge helyi érdekű vasut csatlakozó állomáson is a forgalom a helyi érdekű vasut megnyitásával az előbbi forgalom három négyszeresére emelkedett. Helyi érdekű vasutaink sok baját véli orvosolhatónak, ha a fővasutak a helyi érdekű vasut által mozgóvá tett új forgalom tiszta hasznából szám szerint megállapítandó összegekkel járulnának a helyi érdekű vasutak boldogulásához. Idézi a francia és oroszországi idevágó példákat és fölemlíti a nálunk ez irányban fölmerült javaslatokat is, a melyet legutóbb Liphay Sándor és Szabó Jenő főrendiházi tag is tett a helyi érdekű vasutaink jövőjéről tartott előadásban.

HETI KRÓNIKA.

Eljött az új év is, Szaturnusz jegyében.
Kiegyezést hozott, élhetünk békeben.
Szell apánk jól vívott, állta a harez hevét
(Ki fogja meg ennek meginni a levét?!)
Mert hát a sógorból testvér soh' sem lehet.
Magyar, magyar marad, német pedig német.

*

Egy szép magyar grófnő Bécsnek városába
Rotschilddal fogadott rengeteg summába,
Hogy eldobott, lyukas, rossz villamos-jegyet,
Kerek egy milliót márcziusig szedett.
Pihen már a bélyeg, meg a tájképes-lap.
Minden bolond most a lyukas билетán kap.

*

Okleveles nálunk, vagy Amerikába',
Nem volt csak a mérnök, ló-doktor és bába.
De most szaporodnak, hullik az oklevel . . .
Szobalány meg inas, diplomával kefél!
Diplomás szakácsné! Mily felséges eszme . . .
Diplomával pirul a malacz-pecsenye!

*

Anglia az erényszabályokat osztja . . .
Beesukják az asszonyt, ha félre áll kontya.
Részben nem jó dolog, mert amíg ők ülnek,
Józan férjek mosnak, sütnek, varrnak, főznek.
Két eset való ok, hát még is van haszna:
Xantippét, Socratest rummal leitatja!

*

E héten követtek el a legjobb trefát,
Egy ujság-írónak feltörték lakását.
Legértékesebbjét a *gallért* elvitték,
A szegény betörők maguk is nevelték!
Bár hozzánk törnének be a rézangyalai!
Hogy vinnék el már a „hátralékos lisztát!”

*

Ne búsulj vasutas! „Inspector“ vagy „mozgó“
Megszületett végre az *új ezres-bankó!*
A „*Nem szabad*“ helyett, ebből kapsz bekötve,
Ha elfogy küldik a „*pótlékot*“ izibe.
Soká gondolkodtak s megoldtak a kérdést,
Kivánnál ennél jobb *fizetést-rendezést??!*

A magyar kir. államvasuti hivatalnokok takaré- és előlegezési egylete, mint szövetkezet tekintetes igazgatóságának.

BUDAPESTEN.

A szövetkezetek 1902. évi március hó 1-én tartott XXX dik rendes közgyűlésén az alólirott bizottság azon utasítással küldetett ki, hogy a Kun Bertalan és társai által, az egylet kebeleiben létesítendő halálózási segélyalap tárgyában, beadott indítvány részleteit kidolgozza és hogy az elkészített munkálatot az egylet igazgatóságához kellő időben betérjessze.

A bizottság az indítvány alapelvét, annak meszesemenő célzatát, valamint a megvalósítás részleteit és módzatait beható tanulmány és megfontolás tárgyává tette, a melyekről a következőkben számol be:

A) Az indítvány alapelve és célzata.

Köztudomású tény az, hogy a tisztviselői javadalmazás sem a múltban, sem a jelenben

Tudvalevő dolog, hogy az egylet mult évi rendes közgyűlésén Kun Bertalan losonezi forgalmi főnök és társainak eléggé nem méltányolható és köszönhető indítványa felett a közgyűlés úgy határozott, hogy az indítvány tanulmányozására egy bizottság küldessék ki. A kiküldött bizottság beható tanulmányozás után az indítvány részleteit kidolgozta és az egylet igazgatóságához benyújtotta. Miután pedig e nemes eszme a tagok körében lelkes fogadtatásra talált, hogy ahhoz esetleg minden tag hozzászólhasson közérdekből a teljes tanulmányt leközzöljük. Szerk.

nem alkalmas arra, hogy abból a tisztviselő — a nehéz életviszonyok, s a nagy családi terhek és gondok mellett — legalább egy olyan kis tőkeösszeget megtakaríthasson, a melyből családja a legsürgősebb szükségleteket fedezze akkor, a midőn örökre mozdulatlanokká váltak azok a karok, a melyek munkálkodtak a család mindennapi kenyerének és fedezhető szükségleteinek megteremtése és biztosítása vegett.

Erre az időre, ezekre a keserves napokra mindnyájan családfentartók fájó és aggódo szívvel gondolunk s bizonyára egyetlen egy sincsen közöttünk, a ki ne önzetlen, tiszta érzéssel óhajtaná megragadni azt az alkalmat és azt a módot, a mely lehetővé teheti legfőbb vágyunknak, i. i. a tőlünk elmaradt családtagok lehető biztosításának reális alapon való megvalósítását, s a mely hivatalnokok számára volna családtagjainkat anyagilag éppen azokon a napokon kisegíteni, a midőn azoknál a legnagyobb a szükség, a kétségbeesés és a pótolhatatlan veszteség.

Ezek lévén Kun Bertalan és társai indítványának alapelvei és célzatai: a bizottság egyhangulag magáévá tette és elfogadásra melegen ajánlja annak elvileg leendő kimondását, hogy: »a máv. hivatalnokok takaré- és előlegezési egylete, mint szövetkezet, halálózási segélyalap létesítése által, az ezen alap részeseiként szereplő egyleti tagok elhalálása esetén a hátramaradt igényjogosultakat halálózási segélyben részesítendő.«

CSARNOK.

Teun, az éjjeli őr.

— Holland elbeszélés. —

IV.

Mosolyogva válaszolt Teun:

— Szép éjjel volt az! Ajult voltam — ugye? Seha azelőtt nem történt ez velem, hanem szerencsére nem tartott sokáig, s megint talpra álltam. Néhány nap mulva megint a házikómban álltam, mintha semmitem történt volna.

— Sokkal jobb ma is van, mint előbb, szomszéd! Nem oly levert már, s mintha megfiatalodott volna! Mit csinál tulajdonképen?

— Egy ágyat.

— Egy ágyat, hisz van egy?

— De kettő kell.

— Mi az ördög?

— Megjött a leányom.

— Hallott ilyesmit ember valaha. Magának leánya van? Azt nem is tudtam. Azt gondoltam, hogy —

— Sokára távol volt, idegen emberek között, hanem most végleg itthon marad. Szegény beteg volt, nagyon beteg.

— Szerelmes istenem.

— Ideg görcse volt sokáig nem volt eszméletén, most azonban hála Istennek ismét jól van,

s tegnap előtt azt mondta az orvos, hogy jövő héten elhagyhatja a kórházat. Látja azért rendezkedem be.

— Azért siet annyira? És szabad kérdeném, mi a leánya, talán varrónő?

Teun erre kissé zavarba jött, de aztán hirtelen elhatározással felelé: — Igen; nagyon ügyes varrónő, most ugyan még sokkal gyöngébb, sem hogy dolgozhatnak, hanem később, ha valamit tud a számára —

— Tudja-e szomszéd, hogy nem kicsiség egy beteg teremtést a házába venni.

— Gyerekjáték, miért ne?

— Már ami a keresetét illeti: mennyit keres, mint éjjeli őr. Semmi esetre sem annyit hogy...

— De még mást is kaptam.

— Mit nem mond?

— Mult hét óta Ronger lakatosnál dolgozom, mint segéd.

— Rongernél. Hisz előbb is ott dolgozott és elment tőle, mert rosszul fizetett.

— Hja az akkor volt, most azonban dolgoznom kell, jobb kevés mint semmi, s azonkívül most heti fizetéssel fogadott föl. Egész véletlenül történt, ép elbocsátotta a második segédjét — ennek a helyét megkaptam, s most hetenkint hat forintot keresek.

— Az kevés, Jaling.

— Persze, hogy kevés, de nem akart többet adni, nehéz munkára már nem vagyok való,

B) Az indítvány részletei.

Az indítvány részleteinek megállapításánál a bizottság figyelembe vette azt, hogy az egyleti tagok két főcsoportra oszlanak t. i.

1. Vannak olyanok, a kik csupán a betétek kamatoztatása céljából léptek az egylet kötelekébe. Ezek az egylet hitelezői.

2. Vannak olyanok, a kik a minimalis egy üzletrészt befizetésére is csupán azon okból vállaltak kötelezettséget, hogy magukon kölcsönök felvétele által segíthessenek. Ezek az egylet adósai.

Igaz ugyan, hogy a tőke tulajdonosainak valóban csekélyebb az anyagi gond és az anyagi teher, mint az adósoknál, ámde az alapszabályok 4. §-a 30 éven át oly egyéneket fűzött és fog fűzni a messze jövőben is egy érdekcsoportba, a kiktől tudjuk, hogy nemcsak a vagyoni előny iránti vágy, hanem az általános, a humanus és a morális célok iránti nemes törekvések is lelkesítik és kell, hogy lelkesítsék; minélfog a reméljük és hisszük, hogy a fenti magasabb célok megvalósítása végett kibontott zászló alatt egyenlő és testvéries lelkesedéssel fogja meghozni a maga áldozatát, úgy a tőke boldog tulajdonosa, mint az a gyengébb elem, a mely a tőke gyümölcsöztesét lehetővé teszi.

Ezek előrebocsajtása után a halálozási segély létesítése iránt beadott indítvány részleteit a következőkben terjesztjük elő:

Kimondandó volna:

a) hogy az egylet mindazon tagjai, a kik 36-dik életévüket be nem töltötték, a halálozási segélyalaprak részesei kötelesek lenni;

b) hogy a halálozási segélyalap részeseiként szereplő egyleti tagok hátramaradt törvényes és velük közös háztartásban élt nejeik és gyermekeik, ezek hiányában pedig az egyletnél előre bejelentett örökösök, 1908. évi április 1-től kezdődőleg a halálozási segélyalap terhére 2000 korona halálozási segélyben részesíttetnek.

c) hogy ha a halálozási segélyalap részeseiként szereplő egyleti tag 1908. évi április 1-e előtt elhaláloznék, a b) pont alatt felsorolt jogutódok, ha pedig a tag ugyanezen napot megelőzőleg a máv. szolgálatából felmondás folytán megválnék és az egylet kötelekéből kilép, maga a tag igényt tarthat a halálozási segélyalapba befizetett összegeknek 5% kamattal leendő megtérítésére és végül

d) hogy az egyleti tagok üzletrészei után adandó osztalék maximuma 6%-ban állapíttatik meg.

C) Az indítvány megvalósításának módzatai.

A bizottság az indítvány fenti részleteinek tanulmányozása és megállapítása alkalmával beható tárgyalás alá vette azokat a módzatokat és eszközöket, a melyek által a már közölt részletek minden aggály nélkül tisztességes, realis és szolid alapon megvalósíthatók és fenntarthatók volnának.

Miután pedig tudjuk azt, hogy realis alap és kellő fedezet nélkül egyáltalán nem létesíthető

már közel vagyok a hatvanhoz, a könnyebb munkában azonban akárkivel versenyezek legyen az a legerőteljesebb fickó. Ott ember vagyok a talpamon, csak látna egyszer.

— Csak kibírja szomszéd . . .

*

Nyolcz nappal utóbb.

Teun szobácskájában ég a petróleumlámpa az asztalon, s a lámpafénnyel látható a fehér asztalterítő, melyen friss rozskenyér, vaj s tojás állott, és látható az új ágy; s a kályhán, ott a sarokban forr a kávé. A szobában kellemes meleg van, azt hinné az ember, hogy egy rendszertő női kéz rendezett el így mindent. Talán bizony a jó Klop asszony? Meglehet.

Az ajtó kinyílik s a küszöbön megjelenik Teun s egy halott halvány nőt bocsátott be.

Anna volt az, a leánya.

— Ugy leányom, mindjárt fönn vagyunk, még csak néhány lépés. Vigyázz a küszöbre. Ugy — Vesd le a kendődet. — Várj majd a szekre akasztom. Milyen jó meleg van benn Jobb idő van, mint ott künn?

Halotthalványan, beesett arcczal, fénytelen szemekkel néz körül Anna a szobában.

— Nyujtsd a karodat — ez, gyermekem a te otthonod, itt a szeked, itt az ágyad! Jöjj szívem, ülj rá, Istenem milyen gyenge vagy.

A tűz vidáman lobog a kályhában, mintha gyönyörködne a vén apában, aki oly odaadóan gondoskodik gyermekéről.

— Mi bajod van, — sirsz — menj te kis bohó!

— Atyám, atyám, zokogott Anna.

— De gyermekem, miért sirsz? Végy magadnak egy darab kenyeret és vaját. És most egy csésze kávé. Betölthetek? Hahaha.

A vén Teun túl boldog. A kályhától az asztalhoz, az asztaltól ismét a kályhához, szalad és végre meg áll az új ágy előtt, felreuzza a függőnyt, s azt mondja:

— Látod ebben én alszom, a másikban pedig te. — Hanem most rajta, egyél egy tojást, hogy erősebb légy, ha ismét egészséges leszel, akkor . . .

— Atyám, kedves jó atyám! Nagyon sok ez, nagyon sok ez! Anna kezeivel eltakarja könnyező szemét és zokogva mondja: — Ezt nem bírom el, ezt nem bírom el.

— De Istenem mi bajod van?

A vén éjjeli őr megrémülve teszi kezeit Anna vállaira, s melléje ül egy szekre.

— Atyám, atyám! Te oly jó vagy hozzám s én annyi bánatot okoztam neked.

— Egy szót se erről.

— Elhagytalak és . . .

— Nyugodjál meg.

A leány könnyek közt takarja el arcát: —

olyan intézmény, a melynek áldásaira nemcsak a létesítők maguk és azok hozzátartozói, hanem a jövő nemzedékek is bizalommal és megnyugvással számíthatnak, ezen realis alap megfelelő létesítése képezi a fenti humanus és nemes cél első elengedhetetlen kellékét.

A bizottság ezen legelső kellékét azáltal vélte megteremteni, hogy a halálozási segélyalap terhére eső 2000 korona halálozási segélyt csakis *öt évi tőkegyűjtés után* tartja folyósítandónak, a midőn t. i. már egy olyan összeg áll rendelkezésre, a mely — helyes kezelés mellett — feltétlenül megvédi az együletet és mindnyájunkat azoktól a veszélyektől, a minőket a kapzsi üzleti törekvések és a jogtalan vagvonszerzés önző vámpirjai nap-nap után előidézni szoktak.

A halálozási segélyalap a következő jövedelmekből volna létesítendő:

a) Az együletnek minden 36-ik életévét be nem töltött tagja fizet a halálozási segélyalap javára 1903. évi április hó 1-től kezdődőleg havi előleges egyenlő részletekben *havonként 2 koronát*, mely szükség esetén havi 3 koronáig felemelhető.

b) Minden 36-ik életévét be nem töltött új együleti tag belépése alkalmával fizet a halálozási segélyalap részére egyszersmindenkorra 1 koronát.

c) A kezesek biztosítására létesített alapból egyszersmindenkorra 6000 kor. a halálozási segélyalap javára volna könyvelendő.

d) A tiszta nyeresémből a tagok üzletészése után fizetendő 6%-ot és a tartalékalap javára

Atyám, oly rossz voltam. Nem lennél oly jó irántam, ha tudnád, milyen . . .

— Nem akarok tudni semmit, nem kérdezem.

Teun hangja reszket, noha nyugalmat akar magára kenyszeríteni.

— Atyám, ha mindent tudnál!

— Már mondtam. semmit sem akarok tudni.

Te visszatértél, ezzel meglepszem, és . . .

Az öreg egy pillanatra elhallgatott.

— És? . . .

— És most nem fogsz ugy-e sohasem tőlem eltávozni?

— Soha!

Anna szótlanul, atyja keblére hanyatlik, zokogva karolja őt át mint a két karjával, s szábad folyást enged könnyeinek.

Sokáig tartották egymást átkarolva. A szobában siri csönd van, végre Teun ismét magához tér, kibontakozik Anna karjai közül, a leány fejét barnult, ráucos kezei köze veszi, hogy ujjai elmerülnek a szép, dus szőke hajban hosszan nézi s aztán megcsókolja:

— Így van ez jól, leányom! Halott voltál érttem, — most ismét élsz — elvesztél — most megtaláltalak — legyen érte hála Istennek.

— Amen, amen!

(Vége.)

eső összeget meghaladó hányadból a kezesek biztosítására létesített alap és a halálozási segélyalap egyenlő arányban volna részéssítendő.

e) A halálozási segélyalap javára eső összegek az egyület által betétek gyanánt kezelendők és azok után minden üzleti év végén olyan kamat volna irandó ezen segély alap javára, mint a milyen osztalek fizettetik a tagok üzletészése után.

f) Minden a halálozási segélyalapban részes tag örököse köteles tőrni, hogy ha a tag 1908. márczius 31-ikét megelőzőleg legalább 5 évig volt tag 15%-o, ha legalább 3 évig 20%-o és ha legalább 1 évig 25%-o vonassék le a 2000 koronából a halálozási segélyalap javára.

(Folyt. köv.)

HIREK.

* **Az Államvasutak ügyvédje.** Az államvasutak igazgatóságát pőrös ügyekben dr. Bartsch Gusztáv, államvasuti főfelügyelő, igazgató-helyettes, a jogi osztály vezetője képviseli a bíróság előtt, noha nem bejegyzett tagja az ügyvédi kamarának. Ezért dr. Pollák Illés, az ügyvédi kamara ügyésze zugírás miatt följelentette Bartsch Gusztávot. Dr. Farkas Gyula járásbíró azonban a följelentést félretette azzal a megokolással, hogy Bartsch, ha nem is tagja az ügyvédi kamarának, egy igazságügyminiszteri és egy kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében joggal képviseli a bíróság előtt pőrös ügyekben az Államvasutak igazgatóságát. E megszüntető határozat ellen az ügyvédi kamara ügyésze fölfolyamodhatik a törvényszék fölebbviteli tanácsához.

Erre vonatkozólag a Magyar Államvasutak igazgatósága a következők közlésére kért benünket:

Még emlékezetében van a közönségnek egyes hírlapok azon közleménye, hogy dr. Pollák Illés az ügyvédi kamara ügyésze a magy. kir. államvasutak jogi képviselője dr. Bartsch Gusztáv főfelügyelő igazgató-helyettes ellen, zuglárskodás miatt büntető följelentést tett.

A budapesti kir. büntető járásbírószak ebben az ügyben, 1902. B. II. 2098 sz. végzésével az eljárás megindítását a B. perrend 527. §-a alapján mellőzendőnek rendelte a következő megokolással:

A magy. kir. államvasutaknak és az ezekkel együttesen kezelt magán vasutaknak jogi képviselője a m. kir. igazságügyi ministeriumnak 1885. évi február 23-án kelt valamennyi e. f. kir. bírósághoz intézett 7922. számú körrendelet értelmében a magy. kir. államvasutak Igazgatósága számára a m. kir. közmuuka és közlekedési minister által kiadott szervezeti utasítás 30. §-ának B. pontja értelmében, amennyiben a kir. kincstári jogügyek igazgatósága nem jár közben, a m. kir. államvasutak kebelében szervezett jogügyi osztályra bízott.

A m. kir. közmuuka és közlekedési ministeriumnak a fentebbi igazságügyminiszteri körreleltre való hivatkozással a máv. igazgatóságához 1885. évi február 11-én kiadott 4648. számú rendelete értelmében pedig arra utasított a nevezett igazgatóság, hogy a jogügyi osztály főnökének és tagjainak az ügyvédi kamarába való bejegyeztetését mellőzze.

A mikor tehát dr. Bartsch Gusztáv főfelügyelő, mint a máv. igazgatóság jogi osztályának főnöke a fentebb

hivatkozott ministeri rendeletek értelmében a máv. igazgatóságát annak daczára, hogy az ügyvédi kamarába bejegyeztette volna magát, a bíróságok előtt képviselte, illetve az annak nevében beadott beadványokat ellenjegyezte, sem a feljelentésben említett az 1874. évi XXXIV. t. cz. 39. §-ában meghatározott zúgáráskodási kihágás fogalma alá vonható, sem egyáltalán semmi büntető eselekményt el nem követett.

Nem áll tehát, hogy a bíróság a feljelentés folytán tárgyalást tüzött ki, mert azt a limiae elutasította és nem áll, hogy a panaszlott jogi képviselő privat pereket folytatna, mert ő kizárólag a magyar kir. államvasutakat képviseli. A budapesti ügyvédi kamara ügyé-sze által emelt vád tehát minden alapot nélkülöz.

* **Kisiklott gyorsvonat.** F. é. január hó 6-án a 302. sz. gyorsvonat mozdonyának első két kereke Somony-falu—S.-Tarján között kisiklott, mert az egyik átjárónál eddig ismeretlen tettes köveket rakott a vezetősín és a folyósín közé. A kisiklásnak semmi komoly következménye nem volt, s a vonat a kisiklott kerekeknek a vágányra emelése után utját folytatta.

* **Elszerencsétlenül pályamunkás.** E hó első napjaiban a poltári vonalon egy pályakocsimenet alkalmával Uram János pályamunkás menetközben a pályakocsi elejéről leugrott és oly szerencsétlenül bukott el, hogy a pályakocsi kerekei bal lábán átmenve azt összezúzták. A losonci kórházban ápolják.

* **Kiesett a vonatból.** Nagy-Szalancz állomás közelében egy ismeretlen utas, kit a pályaeőrök súlyosan sérülve találtak meg a pályatesten. A kassai kórházba szállították.

A távbeszélésre berendezett harangvonal az északi vonalon S.-Tarjától Ruttkáig elkészült s e hó 6-án adatott át a forgalomnak.

* **Öngyilkosság a vasúti állomáson.** Schwalta József huszonnégy éves lakatos a kelenföldi vasúti állomáson e hó 6-án délben mellbe lötte magát. A mentők bekötötték a sebét, azután a II. számú sebészeti klinikára vitték. Tettének oka ismeretlen.

* **Csalás a hálókocsitársaságnál.** Rómában a nemzetközi hálókocsitársaság az ottani rendőrség feljelentést tett tizenegy kalauza és ellenőre ellen, akik hamisított jegyekkel visszaéléseket követtek el. Két kalauz osztrák alattvaló.

* **A szerencs-hidasnémeti vasút** engedélyese, Pejacsevich János gróf ismét serényen dolgozik azon, hogy a 10 év óta vajudó vasúti tervet a megvalósítás felé vigye, a mire most már alapos kilátás van. Az érdekelt Zemplén és Abauj-Torna vármegyék, valamint a vonal által érintendő községek is a legmesszebb menő áldozatokra készek már, csak hogy e vasút mielőbb megvalósuljon. Az építési költségek 3 millió koronára rugnak és a financirozás iránt a tárgyalások folyamatban vannak.

* **Tilos a dohányzás.** A m. kir. államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy az államvasutak a többi vasutak nevében is, a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intéz, hogy 1. a dohányzás az összes várőhelyiségekben tiltassék; 2. a dohányzás a személykocsikban (a folyosókon s) általában tilos legyen és a kocsiknak csak abban a szakaszában legyen megengedve, amelyek erre a célra a vasutól hivatalosan megjelöltek; 3. ott, hol ugyanazon kocsiosztálybeli utasok számára egynél több étterem áll rendelkezésére, az egyik a nem dohányzók részére tartandó fenn.

* **Öngyilkosság.** Nagy Lajos tapolczai vasúti hivatalnok a minap föbe lötte magát. Tettének okát nem tudják.

* **Vasúti szerencsétlenség Amerikában.** Duquesne közelében a duquesne-virginia-charlestovni vasut egyik személyvonata összeütközött egy tehervonattal. Az eddigi jelentések szerint tiz ember életet vesztette és sokan megsebesültek.

* **Delirios ember a kupében.** Újév napján a Párisból Brüsszelbe induló vonaton rémes jelenet történt. Egy ember, akin valószínűleg az iszákosság őrzöngése tört ki, Compiègne és Noyon állomások közt egyszerre elővette a revolverét és utitársaira kezdett lövöldözni. Az egyik utast veszedelmesen, a másikat könnyebben sebesítette meg. Ovide Gellé vérteskatoná, aki aludt a kupében, a lövésre felébredt és amint látta az őrzöngő ember dühöngését, rávetette magát és letéperte a földre. Az őrzöngő felugrott és minden erejével a vérteskatonára rohant. Ki akarta dobni az ajtón. Szerencsére a vonat a pont l'avequei állomásra érkezett, hol a csendőrök lefegyverezték az őrzöngőt. Az állomáson megvallotta, hogy Sinzele a neve és Párisban egy fonográf gyárban van alkalmazva. Utitársai azt mondják, hogy az egész uton ivott és a kupében politikai vitákat folytatott, míg ki nem tört rajta a delirium. A megsebesült utasok közül az egyik Elie Machetel párisi munkás, akinek a torkába fúródott a golyó, a másik pedig egy tizenhétéves Betterain nevű fiatalember, aki könnyebben sebesült meg.

* **Párviadal a vasút mentén.** Ritka eset történt Bereg megye egyik erdejében Volocz állomástól alig egy kilométernyi, a vasúti töltéstől 30 lépés távolságban. Deczember 28-án, egy vasárnapi napon déltájban a vasúti ör rémes bögést, üvöltözést hallott az erdő felől. Eppen oda akart sietni, amikor az erdőszélen két hömpölygő fekete alak jelent meg, amelyek egymáson hempergettek, majd elváltak egymástól, hogy újra összezússapjanak. Mire kissé magához tért rémületéből az ör, akkor már oly közel értek hozzá a viaskodók, hogy pontosan kivehette, hogy egy hatalmas medve s egy jól megtermett vadkan a viaskodó felek. Ugy látszik már régebben folyt a viaskodás, mert mind a két vadállat már erősen lihegett s gyakran pihentek. De amint összeszedték magukat egy kicsit, azonnal vad dühvel csaptak egymásra. Mind a két állat több sebből vérzett. Jó félóraig viaskodtak így amikor odaérkezett az erdőőr, akit értesítettek a különös párviadalról. A medve neszt fogott s beiramodott az erdőbe, a vadkan azonban kimerülten ott maradt, úgy, hogy az erdőőr két golyóval leterítette. Mikor a leterített állatot megszemlélte, kitűnt, hogy a medve iszonyu sebeket ejtett rajta. Sok helyen esontig kiszakította a vadkan husát a medve, úgy, hogy akkor is elpusztult volna, ha az erdőőr golyója meg nem adja neki a kegyelemdőfést. A medve, úgy látszik, könnyebb sebeket szenvedett, csupán, mert daczára annak, hogy az erdőőr azonnal nyomozni indult az erdőbe, nem tudta megtalálni. Szerencséje a medvének, hogy megszökött, mert ismét egy „medve pörre” adott volna alkalmat, amelynek tárgyát jeles humoristánk, Irentruh bizonyára ismét feloldozta volna.

Előfizetési felhívás.

Január hó 1-jével új előfizetést nyitunk a

„HALADÁS“-ra

Lapunk programja: *Vasutas kartársaink jogos kívánságainak hű tolmácsolása, vasut-intézetünk alkalmazottainak — egy közös szellemi társaságot teremtve — vezetése és oktatása s családi körében tanulságos szórakoztatása.*

E kitérőt célunknak megfelelő volt eddig is lapunk beosztása és marad a jövőben is.

Vezércikkeink a vasuti élet körében felmerült általános érdekű aktuális kérdéseket fogják tárgyalni, megvitatni azokat minden oldalról az igazság erejének őszinteségével.

Szakezikkeink a vasuti szolgálat egy-egy részének jelentősebb kérdéseit fejtegetik mindig avatott tollból, *népszerű modorban* tanítva és oktatva. Itt fogjuk adni a külföldi vasuti irodalomban

eltűnt s bennünket is érdeklő kiválóbb szakezickek fordítását is.

Hireink rovatát vasuti olvasó-közönségünket érdeklő hazai *ujdonságok* képezik.

Vegyes közlemények cím alatt a hazai és külföldi vasuti élet nevezetes eseményeivel, vasutépítések, találmányok stb. leírásával szolgálunk olvasóinknak

Tárcza rovatunkban mindig eredeti szépirodalmi közleményeket, verseket, elbeszéléseket, novellákat és egyéb tárczacikkeket hozunk.

A hét története a hétnek hazánkban s a külföldön történt szenzacios eseményeit érdekesen csoportosítva, mulattatóan fogja előadni.

Innen-onnan címen szellemes apróságok, derüs történetkék tarkítják lapunkat.

A *Csarnok* rovatban hosszabb terjedelmű kiválóbb külföldi szépirodalmi művek fognak megjelenni gondos fordításban.

Fejtörő cím alatt szórakoztató rejtvényeket hozunk, melynek megfejtői között esetről-esetre jutalom-könyvet sorsolunk ki.

Szerkesztői üzeneteinkben olvasóinknak bármely kérdésben szívesen adunk utbagazítást vagy felvilágosítást. E rovat egyszersmind a szerkesztők postája.

Ezen *állandó rovatainkon* kívül időnként *Irodalom* cím alatt olvasó-közönségünket érdeklő könyvismerttetéseket, — *Hasznos tudnivalók* elnevezés alatt újabb közérdekű dolgokat adunk közre, — *Kérdések és feleletek* címen olvasóink valamely általános érdekű szakkérdésben hozzánk intézett soraira adott válaszukat teszszük közzé, míg tárczarovatunk is kibővül időnként apróbb croquikkal és mulattató csevegésekkel.

Munkánkban lapunk belső munkatársai: *Ifj. Görgy László, Dr. Iharos István, Kun Bertalan, Oroszlányi László, Szűts Jenő és Temesváry Alajos* támogatnak.

A *vasuti szak- és szépirodalom* fellendülését célozva évenként kétszer pályázatot hirdetünk.

A szakezickek bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgy László üzletvezető urat, Tárczay Ferencz felügyelő urat*, a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét és *Fűrész Sándor főmérnök urat*, a miskolci üv. vontatási osztályának vezetőjét, a kik a birói tisztre készségesen vállalkoztak.

A *„Vasuti Folyóirat“*-nak lapunkba történt beolvadása folytán a facultativ balesetbiztosítást életbe léptettük.

Nem kívántuk kötelezővé tenni minden előfizetőnkre a balesetbiztosítást; előfizetőink tetszés szerint választhatnak a módokban, melyek szerint balesetbiztosítással vagy a nélkül kívánnak lapunkra előfizetni.

Már megkötöttük a *szerződést a Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság* igazgatóságával mely szerint f. évi június hó 1-től midazon előfizetőink, kik lapunkra balesetbiztosítással fizetnek elő, *halálesetre 3000 (háromezer) koronára* és *állandó munkaképtelenség esetére* (a részleges rokkantság kizárásával) *szintén 3000 (háromezer) koronára biztosítanak* baleset ellen. E biztosítás a vasuti szolgálaton kívül előfordulható balesetre is kiterjed.

Bár ekképen oly nagy kárpótlást nyújtunk baleset esetén előfizetőinknek, illetve azok családjainak, a minőt eddig egyetlen vasuti lap sem nyújthatott, mindazáltal lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással is oly csekély, hogy *lapunk a legolcsóbb* összes vasuti laptársaink között.

A „Haladás“ előfizetési ára, balesetbiztosítással vagy anélkül mint a lapjében olvasható.

Szerkesztői üzenetek.

F. F. alt-kar. Előfizetésök a beküldött összeggel csak március 1-én jár le.

V. S. Kassa. Januárban küldött összeggel hátraléka csak nov. 1-ig van kiegyenlítve.

B. N. főkausz N. Rőcze. Előfizetése 1904. febr. 28-ig van kiegyenlítve.

Z. Gy. M.-Kövesd. A beküldött 2 koronát az okt. — decz. évnegyedről fennmaradt hátralékára fordítottuk.

Kontra Losonc. Soh'se keseredjék! Ha tudná, hogy a naptárak szétküldésével milyen roppant munkát végeztünk, nem sürgetne. Mihelyt szerét tehetjük, kívánságának meg fogunk felelni. Üdvözlét!

T. A. Kivánságod szerint történt! Minden rendben van **Koródi m. v. Szerencs.** Miután több esetben emelt panaszt, hogy lapját rendetlenül kapja, különös figyelmet fordítottunk arra s ennek daczára is elmaradnak az egyes számok. Igen természetes, hogy nem esik az jól ha ön fizet, más meg olvas. Most tehát azt ajánljuk, címeztesse lapját a magán lakására.

P. J. Füle. Szerkesztőtársam e hóban fogja tartani születésnapját. A nap az meilikes, csak a hely iránt vagyunk még némi aggálylyal: Üdvözlét!

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Számrejtvény.

1	6	25	5	férfi név	
3	14	18	19	12	magas hegység
	11	17	24	emberek lakása	
	13	20	26	a esendnek elientéte	
	22	27	8	vizben élő állat	
	4	21	7	földművelési eszköz	
	2	9	16	esatában lehet szerezni	
15	23	10	14	19	szárnyas illat

1—27 Eötvös egy költeményének első sora
Ezen rejtvény megfejtését január 25-én megjelenő 4-ik számunkban hozzuk. A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. A megfejtés határideje január 21.

A múlt évi 44-ik számban közölt rejtvény megfejtése:

Ember küzdj és bizva bizzal.

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül Seres Gusztáv nyerte meg, kinek czimére Temesváry A. „Bumli” czimű művét postára tettük.

Felelős szerkesztő: **Zsivkovics Antal.**

Magy. kir. államvasutak
211156/902. sz.-hoz.

Gabona és örlemények soron kívüli szállítására az üzletszabályzat 55. §. 3 pontjának alkalmazására és a rakodási idő leszállítására vonatkozó, valamint egyéb korlátozó intézkedéseknek beszüntetése.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a f. évi szeptember hó 3-ától életbeléptetett azon határozmányok, melyek szerint a Fiuméba és vámkül. földre rendelt gabona szállitmányok és örlemények soronkívül szállitotnak, míg a bel és a magyar osztrák

forgalomban feladásra kerülő kocsirakományu teherárakra nézve a felvétel és a szállitási határidő tekintetében az üzletszabályzat 55 §. 3 pontja alkalmaztatik, valamint hogy az azonnal el nem fuvarozható, vámkülföldre rendelt egyes szállitmányok csakis ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el és végre, hogy a rakodási idő 9 nappali órára korlátoztatik. 1903. évi január hó első napjától kezdve hatályon kívül helyeztetik.

Ebből folyólag, jelzett naptól kezdve a szállitmányok felvételére, továbbítására és rakodására az üzletszabályzat és díjszabások általános határozmányai ismét korlátozás nélkül mérvadók.

Budapest, 1902. deczember hó.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak
205790/902.
II.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar román vasuti kötelék. (I. sz. szolgálati rendeletek életbeléptetése.)

Folyó évi január hó 15-ével az osztrák-magyar román köteléki forgalomban érvényes díjszabás II. rész I. és II. rész 2. füzetéhez, valamint a III. részhez, az I. számú szolgálati rendeletek lépnek életbe, melyek a fent idézett díjszabásokhoz 1903. évi január hó 1-ével kiadott III. számú pótlékokra vonatkozó kiegészítéseket és helyesbitéseket tartalmaznak.

A szolgálati rendeletek a részes vasutaknál díjtalanul szerezhetők meg.

Budapest, 1903. január hó 5-én

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

M. kir. államvasutak. Igazg.
209013/903.

Hirdetmény.

Déinemet osztrák magyar vasuti kötelék. Karánsebes állomás felvétele a keregre fennálló kivételes díjszabásba.

A fenti kötelékben 1900. évi február hó 1-től érvényes kivételes díjszabás (IV. rész 2. füzet) „C” fejezetébe folyó évi január hó 15-iktől kezdődő érvényynyi Karánsebes állomás felvételik.

A „C” fejezet B) esomópointi táblája a díjszabás 95 old.) következő kiegészítést nyer:

A esomópointtól az alábbi állomásig	Részletdíjtétel 100 kg-kint márkában	
	s z a k a s z	I. II.
Karánsebes	1:52	1:54

Budapest, 1903. január havában.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)